

so uvedeni z enostavnimi primeri. Nasploh je motivaciji za obravnavo vsake teme posvečena izjemna pozornost. Zgledi niso vzeti le iz matematike in fizike, temveč tudi iz biologije, ekonomije itd. Avtor je razumevajoč do bralca, ki z matematiko nima posebnega veselja, a se ji ne more izogniti. Prav nobena razlaga mu ni odveč. Zakaj je odštevanje celih števil definirano tako, da je $5 - 7$ enako -2 in ne kako drugače? Zakaj je število -4 manjše od števila -2 ? In še marsikaj, kar običajno jemljemo kot samoumevno, je pojasnjeno na preprost in neposreden način. Gotovo bodo med bralci tudi taki, ki jim te razlage niso potrebne. A tudi zanje bo pomembno sporočilo tega pisanja: če želimo matematiko zares razumeti, se moramo vprašati o smislu in pomenu vsakega matematičnega pojma.

Knjiga bo izvrsten učbenik za študente naravoslovnih in tehniških fakultet. Zaradi jasne razlage ga bodo lahko uporabili tudi za samostojen študij, ne le kot dopolnilo k predavanjem. Čeprav knjiga ni namenjena študentom matematike, bo kot vzporedni učbenik prav prišla tudi njim. Našli bodo pojasnila za enostavne stvari, ki se jih matematikom praviloma ne „spodobi“ razlagati. A šele razumevanje na osnovni ravni omogoča poglobljen študij. Kot pravi avtor v predgovoru: „Upam, da bodo ob njej lažje in hitreje razumeli potrebo po matematični strogosti, ki sicer prežema njim namenjene matematične tekste.“ Naposled pa menim, da bo knjiga prišla prav tudi nam, profesorjem matematike; morda vsaj kot opomin, kako se moremo prilagoditi tisti večini študentov, ki jim znanje in razumevanje matematike ni eden pomembnejših življenjskih ciljev.

Knjigo lahko naročite pri DMFA–založništvo po članski ceni 19,99 EUR.

Matej Brešar

Janez Strnad: FIZIKI – 6. DEL, Modrijan založba, Ljubljana 2008, 208 strani.

Nedavno je pri založbi Modrijan izšla že šesta knjiga iz zbirke *Fiziki*, v kateri avtor Janez Strnad opisuje življenje in delo znanih fizikov. V (za zdaj) zadnjem delu avtor izstopi iz okvira klasične definicije fizika in obravnava kar nekaj osebnosti, ki jih na prvi pogled ne bi uvrstili v tako knjigo. Avtor se tega zaveda in sam pravi, da se počuti nelagodno, če si fizika lasti nekaj, kar ni njeno. Vendar kmalu razloži, da tokrat pridejo na vrsto tisti raziskovalci, katerih zanimanje sicer ni bilo omejeno zgolj na fiziko, so pa ključno prispevali k razvoju fizike, kakršno poznamo danes. Tako med

drugim beremo o družini Bernoulli, Eulerju, Lagrangeu, Laplaceu in Fourieru, pa tudi o Hamiltonu, Ohmu, Teslu, Jukavi in Saganu, če jih izpostavim le nekaj.

Po obliki knjiga sledi svojim predhodnicam: najprej spoznamo življenje fizika in okoliščine, ki so ključno vplivale na njegovo delo, nato sledi njegov (ali njen) prispevek k fiziki. Ob branju knjige tako izvemo tudi marsikaj o zgodovinskih dogodkih, spoznavamo razmere v takratni družbi in kako skoraj neizogibno na znanost vpliva politika.

Poleg osnovnih fizikalnih idej in spoznanj posameznika so praviloma opisani tudi drugi strokovni dosežki in navržena je kakšna zanimivost. Izvemo, da je bil Fourier tisti, ki je uvedel zahtevo, da se enote na obeh straneh enačbe ujemajo, čudimo se ob Teslovem komuniciranju z marsovci ter nasmejimo dejstvu, da je Laplace v svojih delih uporabljal besedno zvezo „lahko je uvideti“, kar je že takrat pomenilo ure in ure dodatnega računanja!

Za branje te knjige poznavanje fizike ni nujno potrebno, je pa koristno. Avtor sicer večinoma razloži, za kakšna odkritja gre, ima pa nedvomno svoj čar, ko prepoznavamo osebe, katerih imena smo slišali med učenjem *Fizike I* in *II*, ali pa ko začnemo brskati po spominu „odkod ga že poznamo?“ Šele s poznavanjem osnovnih fizikalnih (in matematičnih) zakonov se resnično zavemo brezčasnosti in uporabnosti odkritij ter lahko razumemo vpliv, ki so ga imeli ti vsestranski raziskovalci na kasnejši razvoj znanosti.

Pričujoče delo je rezultat obsežnega prebiranja zapisov in preverjanja njihove zanesljivosti, kar ni enostavno delo. Pozoren bralec bo sicer opazil, da se je v knjigo prikradlo nekaj drobnih napak, vendar zato ni knjiga nič manj zanimiva ali privlačna za branje. Pravzaprav s svojo vsebino kar vabi tudi matematike, da jo preberejo, saj gresta – kot ta knjiga nedvomno dokazuje – fizika in matematika z roko v roki bolj, kot si včasih mislimo.

Knjigo lahko naročite pri DMFA–založništvo po članski ceni 22,39 EUR.

Mojca Vilfan